

บันทึก

เรื่อง การมอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการจังหวัดพิจารณาความดีความชอบและ
สั่งเลื่อนขั้นเงินเดือนข้าราชการพลเรือนสามัญระดับ ๖ เว้นแต่ตำแหน่ง
ผู้ช่วยปลัดจังหวัดและนายอำเภอในราชการบริหารส่วนภูมิภาค (หารือปัญหา
ข้อกฎหมายตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๘
และประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๘ ลงวันที่ ๒๙ กันยายน พ.ศ. ๒๕๑๕)

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ได้มีหนังสือ ที่ สร.๐๒๐๓/๑๑๔๑๒ ลงวันที่ ๒๙
พฤษภาคม ๒๕๒๔ ขอให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาให้ความเห็นในปัญหา
เกี่ยวกับการมอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการจังหวัดพิจารณาความดีความชอบและสั่งเลื่อนขั้นเงินเดือน
ข้าราชการพลเรือนสามัญระดับ ๖ โดยมีข้อเท็จจริงว่า กระทรวงมหาดไทยได้มีหนังสือที่ มท.
๐๓๐๑/๓๓๒๖ ลงวันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๒๔ ขอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติให้อธิบดีกรมการ
ปกครองมอบอำนาจการสั่งเลื่อนขั้นเงินเดือนข้าราชการพลเรือนสามัญ ระดับ ๖ เว้นแต่ตำแหน่ง
ผู้ช่วยปลัดจังหวัดและนายอำเภอในราชการบริหารส่วนภูมิภาคให้แก่ผู้ว่าราชการจังหวัด โดย
อาศัยอำนาจตามข้อ ๔๒ วรรคสี่ แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๘ ลงวันที่ ๒๙ กันยายน
พ.ศ. ๒๕๑๕ คณะรัฐมนตรีพิจารณาแล้ว มีมติให้รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (นายมีชัย
ฤชุพันธุ์) พิจารณาก่อนว่าการมอบอำนาจดังกล่าวจะกระทำได้หรือไม่เพียงใด

รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (นายมีชัย ฤชุพันธุ์) ได้พิจารณาปัญหา
ดังกล่าวแล้ว เสนอผลการพิจารณาไปยังคณะรัฐมนตรีว่า การเลื่อนขั้นเงินเดือนข้าราชการพล
เรือนสามัญตั้งแต่ระดับ ๘ ลงมานั้น เป็นอำนาจของอธิบดีผู้บังคับบัญชาเป็นผู้สั่งเลื่อนตามมาตรา
๖๓^๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศ

^๑ มาตรา ๖๓ การเลื่อนขั้นเงินเดือนข้าราชการพลเรือนสามัญ ให้ผู้บังคับบัญชาดังต่อไปนี้
เป็นผู้สั่งเลื่อน

(๑) รัฐมนตรีเจ้าสังกัด โดยอนุมัติคณะรัฐมนตรี สำหรับข้าราชการพลเรือนสามัญตำแหน่ง
ตั้งแต่ระดับ ๙ ขึ้นไป

(๒) อธิบดีผู้บังคับบัญชา สำหรับข้าราชการพลเรือนสามัญตำแหน่งตั้งแต่ระดับ ๘ ลงมา

(๓) รัฐมนตรีเจ้าสังกัด สำหรับข้าราชการพลเรือนสามัญตั้งแต่ระดับ ๘ ลงมา ในสำนักงาน
เลขานุการรัฐมนตรีและราชบัณฑิตยสถาน

การเลื่อนขั้นเงินเดือนข้าราชการพลเรือนสามัญในราชการบริหารส่วนภูมิภาคให้ผู้ว่า
ราชการจังหวัดแจ้งข้อเท็จจริงและความเห็นเกี่ยวกับการควรเลื่อนหรือไม่ควรเลื่อนไปยังอธิบดีผู้บังคับบัญชา
เพื่อประกอบการพิจารณา

ของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๙ ลงวันที่ ๘ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๒๐ และโดยที่กฎหมายดังกล่าวมิได้บัญญัติเรื่องการมอบอำนาจไว้เป็นอย่างอื่น จึงต้องปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน ซึ่งตามข้อ ๔๒^๒ แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๔ ลงวันที่ ๒๙ กันยายน พ.ศ. ๒๕๑๕ ได้บัญญัติให้อำนาจอธิบดีที่จะมอบหมายอำนาจในการสั่ง การอนุญาต การอนุมัติ ฯลฯ ให้แก่ผู้ว่าราชการจังหวัด โดยต้องได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรี และให้ทำเป็นคำสั่งประกาศในราชกิจจานุเบกษา นอกจากนี้ถ้าพิจารณาจากข้อ ๕๓ (๗)^๓ แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๔ ซึ่งบัญญัติให้อำนาจผู้ว่าราชการจังหวัดบรรจุ แต่งตั้ง ให้บำเหน็จและลงโทษ

สำหรับการเลื่อนชั้นเงินเดือนข้าราชการพลเรือนสามัญตำแหน่งตั้งแต่ระดับ ๔ ลงมาในราชการบริหารส่วนภูมิภาค คณะรัฐมนตรีจะมอบหมายให้ผู้ว่าราชการจังหวัดสั่งเลื่อนตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎ ก.พ. ก็ได้

^๒ ข้อ ๔๒ ในกรณีที่กรมใดมีรองอธิบดีหรือผู้ช่วยอธิบดี หรือมีทั้งรองอธิบดีและผู้ช่วยอธิบดี อธิบดีจะมอบหมายให้รองอธิบดีหรือผู้ช่วยอธิบดีปฏิบัติราชการแทนอธิบดีก็ได้

ในกรณีที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งอธิบดี หรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ให้รองอธิบดีเป็นผู้รักษาราชการแทน ถ้ามีรองอธิบดีหลายคน ให้ปลัดกระทรวงแต่งตั้งรองอธิบดีคนใดคนหนึ่งเป็นผู้รักษาราชการแทน ถ้าไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งรองอธิบดี หรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ให้ปลัดกระทรวงแต่งตั้งข้าราชการในกรมซึ่งดำรงตำแหน่งเทียบเท่ารองอธิบดี หรือข้าราชการตั้งแต่ตำแหน่งหัวหน้ากองหรือเทียบเท่าขึ้นไปคนใดคนหนึ่ง เป็นผู้รักษาราชการแทน แต่ถ้านายกรัฐมนตรีสำหรับสำนักนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเห็นสมควรเพื่อความเหมาะสมแก่การรับผิดชอบการปฏิบัติราชการในกรมนั้น นายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงจะแต่งตั้งข้าราชการคนหนึ่งคนใดซึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่ารองอธิบดีหรือเทียบเท่าเป็นผู้รักษาราชการแทนก็ได้

ในกรณีที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งรองอธิบดี หรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ อธิบดีจะแต่งตั้งข้าราชการในกรมซึ่งดำรงตำแหน่งเทียบเท่ารองอธิบดี หรือข้าราชการตั้งแต่ตำแหน่งหัวหน้ากองหรือเทียบเท่าขึ้นไป เป็นผู้รักษาราชการแทนก็ได้

อำนาจในการสั่ง การอนุญาต การอนุมัติ หรือการปฏิบัติราชการที่อธิบดีจะพึงปฏิบัติหรือดำเนินการตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือคำสั่งใด หรือมติของคณะรัฐมนตรีในเรื่องใด ถ้ากฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือคำสั่งนั้นหรือมติของคณะรัฐมนตรีในเรื่องนั้น มิได้กำหนดเรื่องการมอบอำนาจไว้เป็นอย่างอื่น อธิบดีจะมอบอำนาจโดยทำเป็นหนังสือให้รองอธิบดีปฏิบัติราชการแทนอธิบดีก็ได้ แต่ถ้าจะมอบให้ผู้ว่าราชการจังหวัดปฏิบัติราชการแทนอธิบดี ต้องได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรี และให้ทำเป็นคำสั่งและประกาศในราชกิจจานุเบกษา

^๓ มาตรา ๕๓ ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจและหน้าที่ดังนี้

ฯลฯ

ฯลฯ

(๗) บรรจุ แต่งตั้ง ให้บำเหน็จ และลงโทษข้าราชการส่วนภูมิภาคในจังหวัดตามกฎหมาย และตามที่ปลัดกระทรวง ปลัดทบวง หรืออธิบดีมอบหมาย

อำนาจในการสั่ง การอนุญาต การอนุมัติ หรือการปฏิบัติราชการที่ผู้ว่าราชการจังหวัดจะพึงปฏิบัติหรือดำเนินการตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือมติของคณะรัฐมนตรีในเรื่องใด ถ้ากฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับนั้น หรือมติของคณะรัฐมนตรีในเรื่องนั้น มิได้กำหนดเรื่องการมอบอำนาจไว้เป็นอย่างอื่น จะมอบอำนาจโดยทำเป็นหนังสือให้รองผู้ว่าราชการจังหวัด ผู้ช่วยผู้ว่าราชการจังหวัด หรือหัวหน้าส่วนราชการประจำจังหวัดคนใดทำการแทนในนามผู้ว่าราชการจังหวัด ตามระเบียบที่กระทรวงมหาดไทยกำหนดก็ได้

ข้าราชการส่วนภูมิภาคในจังหวัดตามกฎหมายและตามที่ปลัดกระทรวง ปลัดทบวงหรืออธิบดีมอบหมายแล้ว ย่อมจะเห็นได้ว่าประกาศของคณะปฏิวัติฉบับดังกล่าวได้บัญญัติรับรองอำนาจของผู้ว่าราชการจังหวัดไว้อีกทางหนึ่งด้วยอย่างชัดเจน สำหรับบทบัญญัติของมาตรา ๖๓ วรรคสามของพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน ฯลฯ ที่ให้คณะรัฐมนตรีมอบหมายให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเลื่อนขั้นเงินเดือนข้าราชการส่วนภูมิภาคตั้งแต่ระดับ ๔ ลงมาได้ นั้น เป็นคนละกรณีกับการมอบอำนาจของเจ้าของอำนาจ กล่าวคือ เป็นเรื่องทั่ว ๆ ไปที่ให้อำนาจคณะรัฐมนตรีเป็นผู้กำหนด ซึ่งเมื่อคณะรัฐมนตรีกำหนดแล้ว อำนาจนั้นก็เป็อำนาจของผู้ว่าราชการจังหวัดโดยตรง ดังนั้น การมอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการจังหวัดพิจารณาและสั่งเลื่อนเงินเดือนข้าราชการพลเรือนสามัญ ระดับ ๖ สังกัดกรมการปกครองในราชการบริหารส่วนภูมิภาค เว้นแต่ตำแหน่งผู้ช่วยปลัดจังหวัดและนายอำเภอ ตามข้อเสนอของกระทรวงมหาดไทย จึงย่อมกระทำได้ตามนัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น

คณะรัฐมนตรีได้พิจารณาความเห็นของรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรีฯ แล้วมีมติให้ส่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาให้ความเห็นอีกครั้งหนึ่ง

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๕) ได้พิจารณาปัญหาดังกล่าวและได้ฟังคำชี้แจงเพิ่มเติมจากผู้แทนสำนักนายกรัฐมนตรี (สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีและสำนักงาน ก.พ.) และผู้แทนกระทรวงมหาดไทย (สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย และกรมการปกครอง) แล้ว มีความเห็นดังต่อไปนี้

มาตรา ๖๓ วรรคหนึ่ง (๒) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๘ บัญญัติให้อธิบดีผู้บังคับบัญชาที่มีอำนาจเลื่อนขั้นเงินเดือนข้าราชการพลเรือนสามัญตำแหน่งตั้งแต่ระดับ ๘ ลงมา แต่ไม่ได้บัญญัติให้หรือห้ามมิให้อธิบดีผู้บังคับบัญชามอบอำนาจการเลื่อนขั้นเงินเดือนข้าราชการพลเรือนสามัญดังกล่าวให้แก่ผู้อื่น ดังนั้น อธิบดีกรมการปกครองในฐานะที่เป็นอธิบดีผู้บังคับบัญชาจึงมอบอำนาจดังกล่าวให้แก่ผู้ว่าราชการจังหวัดในการสั่งเลื่อนขั้นเงินเดือนข้าราชการพลเรือนสามัญระดับ ๖ เว้นแต่ตำแหน่งผู้ช่วยปลัดจังหวัด และนายอำเภอในราชการบริหารส่วนภูมิภาคโดยอาศัยอำนาจตามข้อ ๔๒ วรรคสี่ แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๘ ได้ แต่ทั้งนี้ จะต้องได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรี และทำเป็นคำสั่งและประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉะนั้น การมอบอำนาจดังกล่าวจึงย่อมกระทำได้เพราะเป็นไปตามเงื่อนไขของการมอบอำนาจตามข้อ ๔๒ วรรคสี่ แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๘ และเมื่อได้รับมอบอำนาจแล้ว ผู้ว่าราชการจังหวัดก็ชอบที่จะใช้อำนาจนั้นได้ ตามข้อ ๕๓ (๗) แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๘ ที่บัญญัติว่า ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจและหน้าที่บรรจุแต่งตั้ง ให้บำเหน็จและลงโทษ ข้าราชการส่วนภูมิภาคในจังหวัดตามกฎหมายและตามที่ปลัดกระทรวง ปลัดทบวง หรืออธิบดีมอบหมาย

(ลงชื่อ) อมร จันทสมบุรณ์

(นายอมร จันทสมบุรณ์)

เลขานุการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

กรกฎาคม ๒๕๒๔